

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет – Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

мотивами зеленої модернізації в Україні являються:

- удешевлення іміджу компанії (71%) ,
- створення нових конкурентних переваг або можливостей для бізнесу (57%)
- підвищення цін на енергію та ресурси (42%)

Основними бар'єрами зеленої модернізації економіки являються

- нестача інформації про зелені технології;
- дороговизна зелених технологій;
- дороговизна фінансових ресурсів.

В результаті проведених досліджень було встановлено, що головним напрямком зеленої модернізації економіки в Україні стало підвищення енергоефективності виробництва. Розширення ринку екологічних товарів та послуг та впровадження системи екологічного менеджменту (СЕМ) являються пріоритетними напрямками кампаній, що прагнуть вийти на ринок Європейського Союзу. Питання впровадження зеленого офісу носить скоріше виховний характер, що формує екологічний зелений спосіб життя. За думкою міжнародних експертів, зелений бізнес, який не має зеленого офісу – це нонсенс. В цьому контексті важливим є отримання конкурентних переваг бізнесу за рахунок зеленого іміджу бренду.

ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

докторант **Крисак А.І.**

Луцький національний технічний університет (Україна)

Оцінка земельних ресурсів є одним із етапів методики оцінювання ефективності регулювання земельних відносин. Згідно з якою, земельні ресурси є базовою ланкою регулювання земельних відносин в умовах сталого розвитку. Оцінка земель сільськогосподарського призначення дасть можливість в подальшому виділити магістральний вектор розвитку земельних відносин та напрямки їх регулювання в агропромисловому секторі.

При дослідженні принципів формування регулювання земельних відносин через категорію сталого розвитку ми звертали увагу на концепцію сталого розвитку, яка ґрунтується на п'яти головних принципах. Перший з яких передбачає, що людство дійсно може надати розвитку сталого і довготривалого характеру, для того щоб він відповідав потребам людей, що живуть зараз, не втрачаючи при цьому можливості майбутнім поколінням задовольняти потреби. Другий принцип вказує, що обмеження, які існують в галузі експлуатації природних ресурсів, відносні. Вони пов'язані з сучасним рівнем техніки і соціальної організації, а також із здатністю біосфери до самовідновлення. За третім принципом необхідно задовольнити елементарні потреби всіх людей і всім надати можливість реалізувати свої надії на

благополучніше життя. Без цього сталий і довготривалий розвиток просто неможливий. Одна з головних причин виникнення екологічних та інших катастроф-злидні, які стали у світі звичайним явищем. Згідно з четвертим принципом необхідно налагодити стан життя тих, хто користується надмірними засобами (грошовими і матеріальними), з екологічними можливостями планети, зокрема відносно використання енергії. П'ятий принцип обумовлює, що розміри і темпи росту населення повинні бути погоджені з виробничим потенціалом глобальної екосистеми Землі що змінюється [2].

Оцінюючи ж земельні ресурси сільськогосподарського призначення важливо звернути увагу на дотримання окремих принципів регулювання земельних відносин для забезпечення сталого розвитку при використанні, володінні та розпорядженні, охороні та відтворенні даних земель. Серед яких ми виділяємо принципи достатності, доступності та відтворення.

Принцип достатності полягає в можливості задоволення потреб землекористувачів в результаті використання земельних ресурсів (в місцях прикладення праці, в продуктах харчування, в можливості відпочинку та ін.), тобто критерієм виміру є забезпеченість землями даної категорії у гектарах або відсотках від загальної площі земельного фонду.

Принцип доступності різних верств населення до використання земельних ресурсів та отримання достовірної інформації щодо якісного та кількісного стану земель, що відображається розвитком транспортної мережі (її протяжності; станом доріг; часом, який необхідно затратити щоб добратися до необхідного місця, тощо), та вимірюється у кілометрах.

Принцип відтворення реалізується через впорядкування земель у системі землеустрою завдяки здійсненню сівозмін на землях сільськогосподарського призначення, вапнування, гіпсування ґрунтів, проведення рекультивациі на відпрацьованих землях під промисловими об'єктами, облаштування ландшафтів населених пунктів у відповідності до генеральних планів та обґрунтованих містобудівних норм, заліснення, залуження, консервація малопродуктивних та деградованих земель, а характерним вимірником дотримання даного принципу можна обирати як дестимулюючий чинник такий як, розораність земель, так і стимулюючий чинник такий як рекультивациа земель, у гектарах або відсотках від загальної площі земель даної категорії.

Порівняльна оцінка станом на 01.01.2016 року земель сільськогосподарського призначення України та зарубіжних країн, які можна вважати наближеними до норм сталості на дотримання окремих принципів регулювання земельних відносин для досягнення сталого розвитку дала нам наступні результати: за достатністю наша країна характеризується високим рівнем забезпеченості та сільськогосподарського використання - 69,9% для України та $\leq 50\%$ у розвинутих країнах зарубіжжя; за доступністю протяжність швидкісних доріг в Україні має надзвичайно низький показник,

який не перевищує 0,28 тис.км, а у розвинутих країнах він досягає 7-10 тис.км.; для дотримання принципу відтворення показники розораності земель, що спостерігаються на рівні 54% в Україні, необхідно довести хоча б до 30%, які мають місце у розвинутих зарубіжних країнах.

Тобто, для досягнення сталості розвитку земель сільськогосподарського призначення їх структура є досить незбалансованої, що вимагатиме більш ретельного еколого-економічного регулювання з боку держави, і, яке, відповідно, буде відображати приведення до норми відхилень у структурі земельних ресурсів та досконалого регулювання земельних відносин.

1. Статистичний щорічник України - Електронний ресурс - https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm.

2. Царенко О.М., Злобін Ю.А. Навколишнє середовище та економіка природокористування: Навч. посіб. - К.: Вища шк., 1999. - 176 с.

КЛАСТЕРИ ЯК СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИРОДОГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Крутякова В.І.

Інженерно-технологічний інститут «Біотехніка» НААН України

Кластеризацією вже охоплено багато економік провідних країн, вона виступає як новий вектор розвитку. Кластерна економіка це не нова економіка, а новий спосіб організації економічної політики в країні по відношенню до нових об'єктів економіки – просторових та позапросторових мезоекономічних систем (кластерів).

На жаль, в Україні незважаючи на величезний науково-технологічний потенціал, яскраво помітних інноваційних змін (особливо в реальному секторі економіки) не відбувається через брак відповідного організаційного ресурсу. В певній мірі зазначене стосується й впровадження в практику кластерної політики розвитку економіки. Детальне ознайомлення з проблематикою зазначеного напрямку дозволяє сформулювати таку постановку проблеми: запуск кластерного механізму економічного зростання на інноваційній основі вимагає серйозного організаційного проектування.

Ключовим моментом формування новітніх форм організації територіально-виробничих комплексів, як на загальнодержавному, так саме і на регіональних та локальних рівнях, є впровадження методології кластеризації як домінанти реалізації переходу до інноваційного розвитку економіки.

В контексті інноваційної парадигми природогосподарювання, яка набуває на теперішній час все більший зміст та реальні ознаки реалізації, концепція кластеризації природогосподарювання базується на наступних положеннях:

по-перше, природогосподарювання це соціо-еколого-економічна система, що має ознаки та здатність до саморозвитку, сформована соціумом та